

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра хірургії № 1 з післядипломною підготовкою
Кафедра хірургії № 2

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Світлана КОТЮЖИНСЬКА

01 вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХІРУРГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 9 від 23 червня 2022 року).

Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Грубнік В. В.

к.мед.н., доц. Поляк С. Д.

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Запорожченко Б. С.

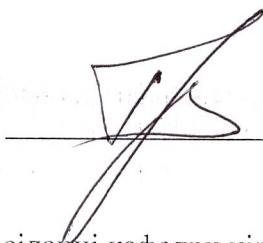
к.мед.н., доц. Бородаев І. Є.

к.мед.н., доц. Муравйов П. Т.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургії № 1 з післядипломною підготовкою

Протокол № 7 від 27.06.2022 р.

Завідувач кафедри

Володимир ГРУБНІК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургії № 2

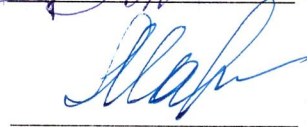
Протокол № 10 від 27.06.2022 р.

Завідувач кафедри

Борис ЗАПОРОЖЧЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 6 від 30.06.2022 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін ОНМедУ

Василь МІЩЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова дисципліна</i>
Кредитів: 8		<i>Рік підготовки: 6</i>
Годин: 240	Спеціальність 222 «Медицина»	<i>Семестри XI - XII</i> <i>Лекції (0 год.)</i>
Змістових модулів: 2	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Семінарські (0 год.)</i> <i>Практичні (160 год.)</i> <i>Лабораторні (0 год.)</i> <i>Самостійна робота (80 год.)</i> <i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i> <i>Форма підсумкового контролю – іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики хірургічних захворювань, насамперед найбільш розповсюджених та невідкладних.

Завдання:

- Формування вмінь та навичок з визначення методів діагностики, алгоритм консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем в залежності від виникнення та особливостей їх клінічних проявів;
- Засвоєння диференціальної діагностики захворювань органів черевної порожнини, та грудної клітки;
- Формування вмінь та навичок з визначення принципів післяопераційного лікування та реабілітації хворих з хірургічною патологією;
- Ідентифікування сучасних методів діагностики та лікування, післяопераційного нагляду та реабілітації хірургічних захворювань;
- Засвоєння факторів ризику виникнення ускладнень захворювань травної системи серцево-судинної та дихальної систем;
- Формування вмінь та навичок трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- Формування вмінь та навичок демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- Формування вмінь та навичок здійснювати прогноз життя та працездатності при хірургічних захворюваннях травної системи серцево-судинної та дихальної систем;
- Формування вмінь та навичок трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- Формування вмінь та навичок демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;
- Формування вмінь та навичок надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних захворюваннях травної системи, серцево-судинної та дихальної систем.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

• **Загальні (ЗК):**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК7. Здатність працювати в команді

ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії

ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК16. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

• **Спеціальні (СК):**

СК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані

СК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів

СК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання

СК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань

СК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань

СК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань

СК7. Здатність до діагностування невідкладних станів

СК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги

СК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій

СК11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності

СК16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм

СК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

СК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

СК26. Здатність визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду

СК27. Здатність до вміння діагностувати та визначати тактику ведення хворих на позалегеневі й поширені форми туберкульозу, у т.ч. ко-інфекцію ТБ/ВІЛ з хіміорезистентним перебігом

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

ПРН5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН8. Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вмти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН15. Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

ПРН17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН24. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- клініку, діагностику, лікування найбільш поширених хірургічних захворювань органів черевної порожнини;
- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії;
- основні принципи організації хірургічної допомоги населенню України;
- основи організації раціонального режиму і лікування хірургічного хворого;
- загальні елементи догляду за хірургічними хворими;
- клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи при проведенні серцево-легеневої реанімації;
- загальні питання онкології та трансплантології;
- теоретичні аспекти хронічних захворювань органів черевної порожнини;
- загальні питання хірургічної та ВІЛ-інфекції;
- методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з хірургічною патологією;
- структуру медичної карти стаціонарного хворого.

Вміти:

- зібрати анамнез та правильно оцінити стан хірургічного хворого;
- провести фізикальне обстеження усіх органів і систем;
- оцінити показники пульсу та артеріального тиску;
- скласти індивідуальну діагностичну програму;
- скласти індивідуальну програму післяопераційного ведення пацієнта;
- робити перев'язки; доглядати за дренажами; промивати дренажі та вводити в них лікарські препарати; видаляти дренажі; знімати шви; робити очисну клізму; дренувати та промивати шлунок;
- вводити лікарські препарати, встановлювати катетер;
- правильно оцінити наявність, локалізацію та ступінь вираженості болючості та дефансу м'язів передньої черевної стінки та поперекової ділянки.;
- продемонструвати симптом Щоткіна-Блюмберга та оцінити його вираженість (негативний, слабо позитивний, позитивний, різко позитивний);
- інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень (рентгенографія, УЗД, КТ);
- визначати показання до оперативного втручання;
- асистувати при виконанні операцій та виконувати окремі етапи оперативного втручання;
- встановити наявність або відсутність синдрому поліорганної недостатності, (дисфункції): гострої дихальної недостатності; гострої серцево-судинної недостатності; гострої печінкової недостатності; гострої ниркової недостатності; гострої недостатності шлунково-кишкового тракту; енцефалопатії;
- проводити диференційну діагностику з іншими гострими захворюваннями органів черевної порожнини, грудної порожнини інших органів та систем;
- визначати показання до консервативного лікування, оперативних втручань (мініінвазивних та „відкритих” в залежності від ускладнень захворювання);
- визначити показання до виконання мініінвазивних та „відкритих” оперативних втручань;
- визначити термін, обсяг і місце проведення консервативної терапії (хірургічне відділення, відділення анестезіології та реанімації) передопераційної підготовки за наявними показаннями;
- оформлення медичної карти стаціонарного хворого, виписки з медичної карти стаціонарного хворого, листа непрацездатності, посильного листа на ЛТЕК, санаторно-курортної картки, екстреного повідомлення про інфекційне захворювання, повідомлення про хворого зі злоякісною пухлиною;

- особливості надання невідкладної допомоги хворим з ВІЛ інфекцією;
- читання рентгенограм: оглядова рентгенографія органів черевної порожнини, рентгенографія грудної клітки (пневмоторакс, гідро- чи гемоторакс);
- читання рентгенограм: рентгеноконтрасне дослідження стравоходу та шлунка, товстої та тонкої кишки;
- виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) при поширених захворюваннях.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 «Загальні питання хірургії»

Тема 1. Історія хірургії України. Організація хірургічної допомоги в Україні. Етика та деонтологія в хірургії.

Розвиток хірургії на території України у прадавні часи. Особливості становлення хірургії в Україні у 18-19 століттях. Роль І.В.Буяльського, П.П.Пелехіна, М.І. Пирогова, М.В.Скліфосовського, М.І.Єлінського, В.О.Каравасєва, В.Ф.Грубе, А.І.Підріза у становленні практичної та теоретичної хірургії в Україні. Розвиток хірургії в Україні у 20 столітті. Роль українських вчених М.П.Трінклера, М.М.Волковича, О.П. Кримова у розвитку української хірургії у першій половині 20 століття. Вклад у розвиток хірургічної науки на Україні академіків М.М. Амосова та О.О.Шалімова. Значення з'їздів хірургів України в організації хірургічної допомоги. Деонтологічні взаємовідносини в хірургічній практиці (лікар-колеги, лікар-хворий).

Тема 2. Нові технології в хірургії.

Сучасні методи діагностики та лікування. Відеоендоскопічні операції в хірургії. Основні принципи оперативної ендоскопічної техніки. Біліарна ендоскопічна хірургія. Лапароскопічні методи операцій на печінці, стравоході, при пептичних виразках. Лапароскопічна апендектомія, спленектомія, операції на органах заочеревного простору. Відеоторакоскопічні оперативні втручання для лікування пухлиноподібних утворень легень.

Ендоскопічна ретроградна холангіопанкреатографія. Ендоскопічна папілотомія. Пункційне лікування під контролем УЗД.

Тема 3. Синдром системної запальної відповіді у хірургічних хворих.

Патогенез. Значення при різних захворюваннях і травмах. Лікувальна тактика.

Тема 4. Шок у хірургічних хворих. Причини. Діагностика, лікувальна тактика.

Патогенез розвитку шоку. Стадії розвитку шоку. Види шоку – анафілактичний, геморагічний, травматичний, септичний, кардіогенний шок. Особливості клінічної картини в залежності від виду шоку. Діагностичний алгоритм. Лікування різних клінічних видів шоку. Надання невідкладної допомоги при травматичному шоці в умовах воєнних дій. Транспортна іммобілізація в воєнних умовах як засіб профілактики шока. Тимчасова зупинка кровотечі як засіб профілактики геморагічного шоку під час війни.

Тема 5. Критичні стани у хірургічних хворих.

Гострий респіраторний дістрес-синдром, синдром черевної порожнини, колапс. Клінічна картина, діагностика, лікування гострого респіраторного дістрес синдрому. Компартмент–синдром – причини, діагностика, профілактика. Колапс – причини, клінічна картина, диференційна діагностика, невідкладна допомога.

Тема 6. Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.

Класифікація гнійної інфекції м'яких тканин. Принципи лікування гнійних ран. Гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини, їх діагностика та лікування. Гнійні запалення клітковинних просторів. Особливості перебігу і принципи лікування гнійної інфекції м'яких тканин обличчя. Особливості клініки та лікування запальних процесів у хворих, що страждають на цукровий діабет. Методи хірургічних операцій та дренивання

гнійних порожнин. Профілактика запальних захворювань м'яких тканин. Первинна хірургічна обробка як засіб профілактики гнійних ускладнень під час війни.

Тема 7. Гнійні захворювання кисті та пальців. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.

Анатомія кисті. Методика обстеження хворого з гнійними захворюваннями кисті. Класифікація гнійних захворювань кисті. Покази до консервативного та хірургічного лікування хворих з панарицієм. Особливості розрізів та дренивання при операціях на кисті. Клініка та діагностика поверхневих та глибоких флегмон кисті. Профілактика запальних процесів на кисті. Основні принципи функціонального лікування у післяопераційному періоді. Питання трудової реабілітації після операції на кисті.

Тема 8. Правила проведення антибіотикотерапії при профілактиці та лікуванні хірургічної інфекції.

Класифікація хірургічної інфекції. Збудники хірургічної інфекції. Місцеві та загальні клінічні прояви хірургічної інфекції в залежності від віку, супутніх хвороб та вірулентності мікрофлори. Гострі гнійні запальні процеси шкіри та підшкірної клітковини. Принципи консервативного та оперативного лікування гострих гнійних захворювань. Етіологія, клініка та лікування анаеробної інфекції. Рациональна антибіотикотерапія хірургічної інфекції.

Змістовий модуль 2 «Клінічні прояви хірургічних хвороб»

Тема 9. Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини.

Псевдоабдомінальні болі. Особливості больового синдрому при перитоніті. Особливості болю при перфорації порожнистого органу. Особливості больового синдрому при хірургічній патології: у верхньому відділі живота (гострий холецистит, гострий панкреатит, перфорація виразки шлунка та 12-ти п. кишки). Особливості локального болю при гострому апендициті.

Тема 10. Синдром дисфагії, блювоти та акту дефекації.

Значення у діагностиці та диференційній діагностиці. Лікарська тактика. Диференціальна діагностика дисфагій. Особливості блювоти при гострому панкреатиті, гострому холециститі, перфорації порожнистого органу, кровотечі у просвіт травного каналу. Порушення акту дефекації при хірургічних захворюваннях – закрепи, проноси. Зміна коліру калу при кровотечах. Пальцьове дослідження прямої кишки.

Тема 11. Синдром гострої кишкової непрохідності.

Класифікація кишкової непрохідності. Динамічна кишкова непрохідність – етіологія, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Механічна кишкова непрохідність – етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика обтураційної та странгуляційної кишкової непрохідності. Тактика хірурга в залежності від форми кишкової непрохідності. Передопераційна підготовка хворих. Корекція порушень електролітного балансу. Вибір метода операції в залежності від виду непрохідності. Діагностика та профілактика післяопераційних ускладнень.

Тема 12. Синдром гострого живота.

Діагностика, диференційна діагностика та лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань черевної порожнини.

Перитоніт. Діагностика і диференціальна діагностика перитоніту. Лабораторні методи дослідження. Етіологія та патогенез перитоніту. Класифікація перитоніту. Стадії перитоніту. Прогнозування тяжкості перебігу гострого перитоніту. Основні принципи лікування перитоніту.

Тема 13. Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та очеревини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Гострий апендицит, клініка, діагностика, лікування. Перфоративна виразка, гострий панкреатит, гострий холецистит – диференційна діагностика, клініка, лікування.

Тема 14. Механічна жовтяниця.

Причини виникнення. Диференціально-діагностична тактика. Сучасні підходи до лікування. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування. Механічна жовтяниця, як ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Пухлини головки підшлункової залози, Фатерова соска, внутрішньопрокові пухлини, як причина механічної жовтяниці. Диференційна д-ка, клініка, лікування

Тема 15. Кровотечі з травного тракту.

Причини виникнення, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика. Кровотечі виразкового походження – клініка, діагностика, лікування. Синдром портальної гіпертензії, ускладнений кровотечею. Синдром Меллорі-Вейса. Грижі стравохідного отвору діафрагми, ускладнені кровотечею. Пухлини травного каналу з розпадом та кровотечею – клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікувальна тактика

Тема 16. Травми живота.

Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та заочеревного простору. Інструментальні методи діагностики. Лікувальна-діагностична тактика.

Закрита травма живота – діагностичний алгоритм. Клінічна картина пошкодження печінки, селезінки, розриву полів органів - шлунку, кишечника, сечового міхура, нирки. Проникаючі поранення – клінічна картина, диференційна діагностика. Лікувальна тактика.

Тема 17. Особливості протікання хірургічних захворювань у вагітних.

Діагностика та диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Особливості обстеження вагітних. Хірургічна тактика. Особливості больового синдрому. Зміна локалізації болю. Ризик оперативного втручання в залежності від строку вагітності. Анестезіологічне забезпечення у хірургічних хворих при вагітності.

Тема 18. Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.

Вікові зміни в організмі. Особливості протікання у хворих на цукровий діабет, серцево-судинну патологію, ниркову недостатність. Діагностика та диференціальна діагностика гострих хірургічних захворювань у осіб похилого віку. Особливості клінічної картини, обстеження хворих. Хірургічна тактика.

Тема 19. Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією.

Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями. Патогенез протікання черевного тифу. Місцеві зміни кишкового. Особливості клінічної картини перфоративних виразок тонкого кишечника. Кровотечі в просвіт травного каналу при інфекційних захворюваннях. Диференційна діагностика механічних та паренхіматозних жовтяниць. Лікування гострої печінкової недостатності. Хірургічні ускладнення ехінококозу печінки. Ендемічний осередок ехінококозу людини в Одеській області. Робота центру протиехінококової допомоги на базі облклінікарні.

Тема 20. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

Спеціальні методи дослідження ехокардіографія, ультразвукове сканування, зондування серця, кінокардіографія, коронарографія. Діагностичні методи дослідження органів грудної клітки – ларингоскопія, бронхоскопія, бронхографія, біопсія, торакоцентез. Лікування вроджених вад серця. Аорто-коронарне шунтування. Значення апарату штучного кровообігу для операцій на серці.

Тема 21. Синдром болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.

Етіологія: спонтанний пневмоторакс, тромбоемболія легеневої артерії, стороннє тіло бронха, медіастиніт, абсцес легені, бронхоектатична хвороба, емпієма плеври,

гангрена легені, піопневмоторакс, ушкодження стравоходу, травма грудей. Диференціальна діагностика. Принципи консервативної терапії та хірургічного лікування.

Тема 22. Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.

Нагнійні захворювання легень та плеври. Класифікація:

- а) Абсцес легені гострий, гнійний;
- б) Абсцес легені гострий, гангренозний.
- в) Гангрена розповсюджена.
- г) Абсцес легені хронічний.

Етіологія, патогенез, діагностика. Лікування консервативне та хірургічне. Профілактика. Бронхоектатична хвороба – класифікація, патанатомія, діагностика, лікування. Емпієми плеври – етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика. Техніка плевральної пункції. Профілактика емпієм плеври.

Тема 23. Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.

Пухлини легень та межестіння. Доброякісні пухлини – класифікація. Пухлини, що зустрічаються рідко (фіброми, ангиоми, тератоми, невріноми, лейоміоми). Діагностика клінічна та інструментальна. Диференціальна діагностика. Лікування. Ехінококові ураження легень – клініка, діагностика, лікування.

Рак легені: Класифікація за системою TNM. Патанатомія. Гістологічна структура. Клінічна картина. Діагностика, диференціальний діагноз. Лікування – хірургічне, променеве. Реканалізація бронхів – покази до її проведення.

Тема 24. Пошкодження органів грудної порожнини.

Діагностична програма при пошкодженні серця. Тріада симптомів поранення серця. Єдина клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця.

Визначення проникаючих та непроникаючих пошкоджень серця. Класифікація пошкоджень серця. Патогенез.

Діагностика та диференційна діагностика проникаючих та непроникаючих поранень серця.

Тема 25. Пошкодження органів грудної порожнини.

Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу. Лікувальні підходи. Визначення відкритих та закритих пошкоджень грудної клітки. Патогенез ускладнень. Фактори ризику виникнення пошкоджень. Класифікація пошкоджень. Пневмоторакс – види, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика. Гемоторакс. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування.

Тема 26. Синдром дуги аорти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальні підходи.

Аневризми грудної аорти. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія. Клініка та діагностика. Ускладнення. Клінічна картина. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Оклюзійні ураження гілок дуги аорти. Етіологія та патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікувальна тактика.

Тема 27. Синдром ішемії кінцівок. Захворювання, що викликають.

Консервативне та хірургічне лікування оклюзії нижніх кінцівок.

Облітеруючий атеросклероз артерій нижніх кінцівок. Класифікація. Етіопатогенез. Клінічна картина. Діагностика та диференціальна діагностика. Консервативне та оперативне лікування.

Облітеруючий тромбангіїт. Причини. Патогенез захворювання. Клінічна картина. Діагностична програма. Консервативне та оперативне лікування. Профілактика.

Тема 28. Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференціальної діагностики сучасних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.

Особливості больового синдрому при діабетичній стопі. Нічний біль при облітеруючих захворюваннях судин нижніх кінцівок. “Вітринний біль”. Визначення пульсації на дистальних артеріях нижніх кінцівок.

Тема 29. Проблеми тромбозів та емболій.

Причини виникнення. Шляхи запобігання, діагностика та диференціальна діагностика, лікувальна тактика. Сучасні можливості консервативного лікування. Показання до хірургічного лікування та його основні методи.

Гострий тромбоз артерій, артеріальна емболія, етіологія, патогенез. Ступені гострої артеріальної ішемії. Клінічна картина. Діагноз. Диференціальна діагностика. Консервативне лікування. Хірургічне лікування гострої артеріальної непрохідності. Сучасні ендоваскулярні втручання.

Тема 30. Захворювання вен.

Синдром верхньої порожнистої вени. Синдром нижньої порожнистої вени. Причини. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікувальна тактика.

Етіологія, патогенез синдрому нижньої та верхньої порожнистої вени. Клінічні ознаки. Діагностична програма. Диференціальна діагностика. Лікувальна тактика.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	п/с	СРС
Змістовий модуль 1. Загальні питання хірургії				
Тема 1. Історія хірургії України. Організація хірургічної допомоги в Україні. Етика та деонтологія в хірургії.	2		2	
Тема 2. Нові технології в хірургії.	6		4	2
Тема 3. Синдром системної запальної відповіді у хірургічних хворих.	4		2	2
Тема 4. Шок у хірургічних хворих. Причини. Діагностика, лікувальна тактика.	8		4	4
Тема 5. Критичні стани у хірургічних хвори.	6		4	2
Тема 6. Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.	6		2	4
Тема 7. Гнійні захворювання кисті та пальців. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.	8		6	2
Тема 8. Правила проведення антибіотикотерапії при профілактиці та лікуванні хірургічної інфекції.	8		6	2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>48</i>		<i>30</i>	<i>18</i>
Змістовий модуль 2. Клінічні прояви хірургічних хвороб				
Тема 9. Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини.	8		6	2

Тема 10. Синдром дисфагії, блювоти та акту дефекації.	10		6	4
Тема 11. Синдром гострої кишкової непрохідності.	8		6	2
Тема 12. Синдром гострого живота.	11		6	5
Тема 13. Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та очеревини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	10		6	4
Тема 14. Механічна жовтяниця.	10		6	4
Тема 15. Кровотечі з травного тракту.	11		6	5
Тема 16. Травми живота.	11		6	5
Тема 17. Особливості протікання хірургічних захворювань у вагітних.	8		6	2
Тема 18. Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.	8		6	2
Тема 19. Хірургічні ускладнення у хворих з інфекційною патологією.	8		6	2
Тема 20. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем.	8		6	2
Тема 21. Синдром болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.	8		6	2
Тема 22. Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.	8		6	2
Тема 23. Хірургічна патологія легень та плеври. Принципи діагностики та лікування.	8		6	2
Тема 24. Пошкодження органів грудної порожнини.	10		6	4
Тема 25. Пошкодження органів грудної порожнини.	10		6	4
Тема 26. Синдром дуги аорти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальні підходи.	6		4	2
Тема 27. Синдром ішемії кінцівок. Захворювання, що викликають.	9		6	3
Тема 28. Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференціальній діагностики сучасних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.	6		4	2
Тема 29. Проблеми тромбозів та емболій.	6		4	2
Тема 30. Захворювання вен.	4		4	

<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>186</i>		<i>124</i>	<i>62</i>
Іспит	6		6	
Усього годин	240		160	80

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин
1.	Практичне заняття 1. Історія хірургії України. Організація хірургічної допомоги в Україні. Етика та деонтологія в хірургії.	2
2.	Практичні заняття 2-3. Нові технології в хірургії. Сучасні методи діагностики та лікування.	4
3.	Практичне заняття 4. Синдром системної запальної відповіді у хірургічних хворих. Патогенез, значення при різних захворюваннях і травмах. Лікувальна тактика.	2
4.	Практичне заняття 5-6. Шок у хірургічних хворих. Причини, діагностика, лікувальна тактика.	4
5.	Практичне заняття 7-8. Критичні стани у хірургічних хворих: гострий респіраторний дистрес синдром, синдром черевної порожнини, колапс.	4
6.	Практичне заняття 9. Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин. Діагностика, диференційна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.	2
7.	Практичне заняття 10-12. Нагнійні захворювання кисті та пальців. Методи консервативного хірургічного лікування	6
8.	Практичне заняття 13-15. Правила проведення антибіотикотерапії при профілактиці і лікуванні хірургічної інфекції.	6
9.	Практичне заняття 16-18. Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини.	6
10.	Практичне заняття 19-21. Синдром гострої кишкової непрохідності. Етіологія, патогенез. Діагностика. Лікувальна тактика.	6
11.	Практичне заняття 22-24. Синдром дисфагії, блювоти та порушення акту дефекації. значення у діагностиці та диференційній діагностиці. Лікарська тактика.	6

12.	Практичне заняття 25-27. Синдром гострого живота. Діагностика, диференційна діагностика і лікувальна тактика. Диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини.	6
13.	Практичне заняття 28-30. Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та черева. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування.	6
14.	Практичне заняття 31-33. Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференційно-діагностична тактика. Сучасні підходи до лікування. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування.	6
15.	Практичне заняття 34-36. Кровотечі з травного тракту. Причини виникнення, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика.	6
16.	Практичне заняття 37-39. Травми живота. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та зачеревного простору. Інструментальні методи діагностики. Лікувально-діагностична тактика.	6
17.	Практичне заняття 40-42. Особливості протікання хірургічного захворювання у вагітних. Діагностика і диференційна діагностика гострих захворювань органів черевної порожнини. Особливості обстеження. Хірургічна тактика. Запобігання передчасним пологам.	6
18.	Практичне заняття 43-45. Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.	6
19.	Практичне заняття 46-48. Хірургічні захворювання у хворих з інфекційною патологією. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями.	6
20.	Практичне заняття 49-51. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судиної та дихальної системи.	6
21.	Практичне заняття 52-54. Синдром болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.	6
22.	Практичне заняття 55-57. Хірургічна патологія легень та плеври. Нагнійні захворювання легень та плеври.	6
23.	Практичне заняття 58-60. Онкологічна патологія легень та плеври. Пухлини легень та межестіння.	6
24.	Практичне заняття 61-63. Пошкодження органів грудної порожнини. Діагностична програма при пошкодженні серця. Тріада симптомів поранення серця. Єдина клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця.	6
25.	Практичне заняття 64-66. Пошкодження органів грудної порожнини. Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу. Лікувальні підходи.	6

26.	Практичне заняття 67-69. Синдром дуги аорти. Клініка, диференційна діагностика, лікувальні підходи.	6
27.	Практичне заняття 70-72. Синдром ішемії кінцівок. Захворювання, що викликають. Консервативне та хірургічне лікування оклюзій нижніх кінцівок.	6
28.	Практичне заняття 73-75. Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференційної діагностики судинних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.	6
29.	Практичне заняття 76-77. Проблеми тромбозів та емболій. Причини виникнення, шляхи запобігання, діагностика і диференційна діагностика, лікувальна тактика. Сучасні можливості консервативного лікування. Показання до хірургічного лікування і його основні методи.	4
30.	Практичне заняття 78-79. Захворювання вен. Синдром верхньої порожнистої вени.	4
31.	Іспит	2
	Всього	160

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок. Вирішення задач тестового контролю «Крок-2» та ситуаційних задач.	40
2.	Самостійна робота здобувачів	40
	1. Диференціальна діагностика при шлунково-кишковій кровотечі.	4
	2. Функціональні, інструментальні методи дослідження при захворюваннях шлунка та кишечника.	4
	3. Функціональні, інструментальні методи дослідження при захворюваннях печінки, позапечінкових жовчних протоків, підшлункової залози.	2
	4. Трансплантологія.	2
	5. Диференціальна діагностика та лікування захворювань щитоподібної залози.	2
	6. Диференціальна діагностика та лікування захворювання прямої кишки та параректального простору.	2
	7. Диференціальна діагностика та лікування захворювань середостіння	2
	8. Диференціальна діагностика та лікування гострого тромбозу мезентеріальних судин.	2
	9. Диференціальна діагностика та лікування кишкової нориці	2
	10. Антикоагулянти та тромболітична терапія при гострому тромбозі	4
	11. Диференціальна діагностика, профілактика та лікування гострої виразки травного каналу	2

	12. Написання реферату “Лікування гнійних захворювань шкіри та м'яких тканин”.	2
	13. Засвоєння практичного навичку “Пальцьове дослідження прямої кишки” на муляжах.	1
	14. Написання реферату “Лікування гострої кишкової непрохідності”.	1
	15. Засвоєння методики проведення лапароцентезу.	2
	16. Засвоєння практичного навичку “Визначення груп крові та тимчасова зупинка кровотечі”.	2
	17. Виконання первинної хірургічної обробки на муляжі	2
	18. Засвоєння практичного навичку “Транспортна іmobilізація”	2
	Всього	80

7. Методи навчання

Практичні заняття: усне та письмове опитування, вирішення тестових завдань (для контролю вихідного та кінцевого рівня знань), розв'язування типових і нетипових ситуаційних задач, під контролем викладача відбувається тренінг відповідних практичних навичок та професійних вмінь на стимуляційних муляжах.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з хірургічними хворими.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: тестування за типом Крок-2, усний іспит.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка - 3, незадовільна оцінка - 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка - 3, незадовільна оцінка - 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
 - максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка - 3, незадовільна оцінка - 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньо-арифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного,

	лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів і склав тестовий контроль за тестами «Крок-2» не менш ніж на 90% (50 завдань).

Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні іспиту.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
1. Курацію хворих	1
2. Практичні навички	1
3. Рішення ситуаційних задач	1
4. Рішення тестових завдань КРОК-2	2

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на іспиті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання.
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних

	<p>завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації даних анамнезу, результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.</p>
<p>Задовільно «3»</p>	<p>Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.</p>
<p>Незадовільно «2»</p>	<p>Здобувач освіти не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.</p>

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за дисципліну складається на 50% з оцінки за поточну успішність та на 50% з оцінки за іспит.

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни.
- Силабус.
- Методичні розробки до практичних занять.
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
- Мультимедійні презентації.
- Ситуаційні клінічні завдання.
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю).
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Загальні питання хірургії.

1. Історія хірургії України. Організація хірургічної допомоги в Україні. Етика та деонтологія в хірургії.
2. Розвиток хірургії на території України у прадавні часи.
3. Розвиток хірургії в Україні у 20 столітті.
4. Вклад у розвиток хірургічної науки на Україні академіків М.М. Амосова та О.О.Шалімова.
5. Нові технології в хірургії. Сучасні методи діагностики та лікування.
6. Відеоендоскопічні операції в хірургії.
7. Лапароскопічні методи операцій на печінці, стравоході, при пептичних виразках.
8. Відеоторакоскопічні оперативні втручання.
9. Ендоскопічна ретроградна холангіопанкреатографія.
10. Синдром системної запальної відповіді у хірургічних хворих. Патогенез.
11. Значення при різних захворюваннях і травмах. Лікувальна тактика.
12. Шок у хірургічних хворих. Причини. Стадії розвитку шоку.
13. Види шоку – анафілактичний, геморагічний, травматичний, септичний, кардіогенний шок. Діагностичний алгоритм. Лікування різних клінічних видів шоку.
14. Надання невідкладної допомоги при травматичному шоці в умовах бойових дій.
15. Транспортна іmobilізація в бойових умовах як засіб профілактики шока

16. Тимчасова зупинка кровотечі як засіб профілактики геморагічного шоку під час війни.
17. Критичні стани у хірургічних хворих.
18. Гострий респіраторний дистрес синдром.
19. Синдром черевної порожнини, колапс.
20. Клінічна картина, діагностика, лікування гострого респіраторного дистрес синдрому.
21. Компартмент–синдром – причини, діагностика, профілактика.
22. Колапс – причини, клінічна картина, диференційна діагностика, невідкладна допомога.
23. Гнійні захворювання шкіри та м'яких тканин.
24. Класифікація гнійної інфекції м'яких тканин. Діагностика, диференційна діагностика.
25. Методи консервативного і хірургічного лікування.
26. Особливості клініки та лікування запальних процесів у хворих, що страждають на цукровий діабет.
27. Первинна хірургічна обробка як засіб профілактики гнійних ускладнень під час бойових дій.
28. Нагнійні захворювання кисті та пальців.
29. Методи консервативного хірургічного лікування.
30. Анатомія кисті.
31. Методика обстеження хворого з гнійними захворюваннями кисті.
32. Класифікація гнійних захворювань кисті.
33. Клініка та діагностика поверхневих та глибоких флегмон кисті.
34. Покази до консервативного та хірургічного лікування хворих з панарицієм.
35. Основні принципи функціонального лікування у післяопераційному періоді.
36. Правила проведення антибіотикотерапії при профілактиці і лікуванні хірургічної інфекції. Класифікація хірургічної інфекції.
37. Збудники хірургічної інфекції.
38. Місцеві та загальні клінічні прояви хірургічної інфекції в залежності від віку, супутніх хвороб та вірулентності мікрофлори.
39. Гострі гнійні запальні процеси шкіри та підшкірної клітковини.
40. Принципи консервативного та оперативного лікування гострих гнійних захворювань.
41. Етіологія, клініка та лікування анаеробної інфекції.
42. Болі в животі, оцінка особливостей больового синдрому при диференційній діагностиці захворювань органів черевної порожнини.
43. Особливості больового синдрому при перитоніті.
44. Особливості болю при перфорації порожнистого органу.
45. Особливості больового синдрому при хірургічній патології: у верхньому відділі живота (гострий холецистит, гострий панкреатит, перфорація виразки шлунка та 12-ти п. кишки).
46. Особливості локального болю при гострому апендициті.
47. Синдром дисфагії, блювоти та порушення акту дефекації. Диференціальна діагностика дисфагій
48. Особливості блювоти при гострому панкреатиті, гострому холециститі, перфорації порожнистого органу, кровотечі у просвіт травного каналу.
49. Порушення акту дефекації при хірургічних захворюваннях – закрепи, проноси. Зміна коліру калу при кровотечах.
50. Пальцьове дослідження прямої кишки
51. Синдром гострої кишкової непрохідності. Класифікація кишкової непрохідності.
52. Динамічна кишкова непрохідність – етіологія, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

53. Механічна кишкова непрохідність – етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика обтураційної та странгуляційної кишкової непрохідності.
54. Вибір метода операції в залежності від виду непрохідності.
55. Синдром гострого живота.
56. Перитоніт.
57. Діагностика і диференціальна діагностика перитоніту.
58. Класифікація перитоніту. Стадії перитоніту. Основні принципи лікування перитоніту.
59. Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси органів черевної порожнини та черева.
60. Гострий апендицит, клініка, діагностика, лікування.
61. Перфоративна виразка, гострий панкреатит, гострий холецистит – диференційна діагностика, клініка, лікування.
62. Механічна жовтяниця. Диференційно-діагностична тактика.
63. Печінкова недостатність при хірургічних хворобах, методи профілактики та лікування.
64. Механічна жовтяниця, як ускладнення жовчнокам'яної хвороби.
65. Пухлини головки підшлункової залози, Фатерова соска, внутрішньопрокові пухлини, як причина механічної жовтяниці.
66. Кровотечі з травного тракту.
67. Причини виникнення, діагностика та диференційна діагностика, лікувальна тактика.
68. Кровотечі виразкового походження – клініка, діагностика, лікування.
69. Синдром Меллорі-Вейса.
70. Пухлини травного каналу з розпадом та кровотечею – клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікувальна тактика.
71. Травми живота.
72. Симптоматика пошкодження органів черевної порожнини та зачеревного простору.
73. Інструментальні методи діагностики.
74. Закрита травма живота – діагностичний алгоритм.
75. Особливості протікання хірургічного захворювання у вагітних.
76. Особливості обстеження вагітних.
77. Ризик оперативного втручання в залежності від строку вагітності.
78. Анестезіологічне забезпечення у хірургічних хворих при вагітності.
79. Перебіг гострих захворювань у осіб похилого віку.
80. Особливості протікання у хворих на цукровий діабет, серцево-судинну патологію, ниркову недостатність.
81. Діагностика та диференціальна діагностика гострих хірургічних захворювань у осіб похилого віку.
82. Хірургічні захворювання у хворих з інфекційною патологією.
83. Диференційна діагностика між гострими хірургічними та інфекційними захворюваннями.
84. Особливості клінічної картини перфоративних виразок тонкого кишечника.
85. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної системи.
86. Спеціальні методи дослідження ехокардіографія, ультразвукове сканування, зондування серця, кінокардіографія, коронарографія.
87. Діагностичні методи дослідження органів грудної клітки – ларингоскопія, бронхоскопія, бронхографія, біопсія, торакоцентез.
88. Лікування вроджених вад серця.
89. Аорто-коронарне шунтування.
90. Значення апарату штучного кровообігу для операцій на серці.
91. Синдром болю в груді, дихальної та серцевої недостатності при діагностиці та

- диференційній діагностиці захворювань органів грудної порожнини.
92. Хірургічна патологія легень та плерви.
 93. Нагнійні захворювання легень та плеври. Класифікація:
 94. Техніка плевральної пункції.
 95. Онкологічна патологія легень та плеври.
 96. Доброякісні пухлини – класифікація.
 97. Рак легені: Класифікація за системою TNM.
 98. Пошкодження органів грудної порожнини.
 99. Тріада симптомів поранення серця.
 100. Єдина клініко-діагностична та лікувально-хірургічна програма при пораненнях серця.
 101. Класифікація пошкоджень серця. Патогенез.
 102. Тактика лікаря при наданні невідкладної допомоги.
 103. Пошкодження органів грудної порожнини.
 104. Клініка і діагностика пневмотораксу, гемотораксу і хілотораксу.
 105. Визначення відкритих та закритих пошкоджень грудної клітки.
 106. Пневмоторакс – види, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика.
 107. Синдром дуги аорти.
 108. Клініка, диференційна діагностика, лікувальні підходи.
 109. Аневризми грудної аорти.
 110. Оклюзійні ураження гілок дуги аорти.
 111. Синдром ішемії кінцівок.
 112. Облітеруючий атеросклероз артерій нижніх кінцівок.
 113. Облітеруючий тромбангіт.
 114. Оцінка синдрому болю в кінцівках при проведенні діагностики та диференційної діагностики судинних захворювань, уражень нервової системи та патології опорно-рухового апарату.
 115. Особливості больового синдрому при діабетичній стопі.
 116. Нічний біль при облітеруючих захворюваннях судин нижніх кінцівок. “Вітринний біль”.
 117. Визначення пульсації на дистальних артеріях нижніх кінцівок
 118. Проблеми тромбозів та емболій.
 119. Причини виникнення, шляхи запобігання, діагностика і диференційна діагностика, лікувальна тактика.
 120. Гострий тромбоз артерій, артеріальна емболія, етіологія, патогенез.
 121. Хірургічне лікування гострої артеріальної непрохідності.
 122. Захворювання вен.
 123. Синдром верхньої порожнистої вени.
 124. Синдром нижньої порожнистої вени.

Список практичних навичок «Симптоми та синдроми в хірургії»

1. Визначення груп крові
2. Тимчасова зупинка кровотечі
3. Транспортна іммобілізація
4. Катетеризація сечового міхура.
5. Аналіз та оцінка рентгенограм та КТ дослідження.
6. Первинна хірургічна обробка ран.
7. Забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів.
8. Штучна вентиляція легенів.
9. Зовнішній масаж серця.
10. Плевральна пункція
11. Лапароцентез
12. Дослідження молочної залози

13. Пальцьове дослідження прямої кишки.
14. Ректороманоскопія.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ендоскопічна хірургія : навчальний посібник / за ред. В. М. Запорожана, В. В. Грубніка ; В. М. Запорожан, В. В. Грубнік, Ю. В. Грубнік та ін. Київ: Медицина, 2019. 591 с.
2. Загальна хірургія : базовий підручник [для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / за ред. М. Д. Желіби, С. Д. Хіміча ; М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч, І. Д. Герич та ін. 2-ге вид., випр. Київ: Медицина, 2016. 448 с.
3. Клінічна анатомія і оперативна хірургія : навчально-методичний посібник до практичних занять лікарів-інтернів акушерів-гінекологів [і лікарів-слухачів закладів (фак.) післядиплом. освіти МОЗ України] / С. М. Білаш, О. М. Проніна, М. М. Коптев, А. В. Пирог-Заказникова ; МОЗ України, УМСА. Полтава: Мирон І. А., 2019. 113 с.
4. Оперативна хірургія та топографічна анатомія : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / за ред. М. П. Ковальського ; Ю. Т. Ахтемійчук, Ю. М. Вовк, С. В. Дорошенко та ін. 3-тє вид., випр. Київ: Медицина, 2016. 503 с.
5. Хірургія. У 2-х т. : підручник [для студентів вищих мед. навч. закладів]. Т. 1 / за ред.: П. Г. Кондратенка, В. І. Русина, С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар та ін. Вінниця : Нова книга, 2019. 702 с.
6. Хірургія. У 2-х т. : підручник [для студентів вищих мед. навч. закладів]. Т. 2 / за ред.: П. Г. Кондратенка, В. І. Русина, С. О. Бойко, О. О. Болдіжар, П. О. Болдіжар та ін. Вінниця : Нова книга, 2019. 712 с.

Додаткова

1. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія: підручник. Том I. 2006.
2. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія: підручник. Том II. 2007.
3. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. Київ: Медицина, 2006. 656 с.
4. Ковальчук Л.Я., Саенко В.Ф., Книшов Г.В. Клінічна хірургія. В 2 томах. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. 286 с.
5. Лекції з госпітальної хірургії: навч. посібник. Т. 1 / за ред.. В.Г. Мішалова. - 2-е вид., доп. і переробл. Київ: Видавничий дім "Асканія", 2008. 287 с.
6. Лекції з госпітальної хірургії: навч. посібник. Т. 2 / за ред.. В.Г. Мішалова. - 2-е вид., доп. і переробл. Київ: Видавничий дім "Асканія", 2008. 382 с.
7. Радзіховський А.П., Бабенко В.І. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини. Київ: "Фенікс", 2002. 319 с.
8. Хірургія : підручник / за ред. Л.Я. Ковальчука. Тернопіль : ТДМУ, 2010. 1056 с.
9. Хірургія: підручник, том III (базовий підручник для первинної спеціалізації з хірургії). Книга 2 (клінічна хірургія) / За ред. Березницького Я.С., Захараша М.П., Мішалова В.Г. Дніпропетровськ: РВА"Дніпро-УАБ", 2011. 782 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація

8. <http://medforum.in.ua/partners>- Асоціація хірургів України
9. <http://endoscopy.com.ua/> - Асоціація ендоскопічних хірургів України
10. <http://thoracic-surgery.com.ua/> - Асоціація торакальних хірургів України
11. <https://youcontrol.com.ua/> - Асоціація судинних хірургів України